X CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA I CINEMA

LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA: 90 ANYS DE MEMÒRIA AUDIOVISUAL

Barcelona,
del **16** al **18** de **desembre** de **2026**

FACULTAT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA
DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

ORGANITZA:

FILM - HISTÒRIA Centre d'Investigacions · CEHI Centre d'Estudis Històrics Internacionals · SECCIÓ D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA I MÓN ACTUAL · UNIVERSITAT DE BARCELONA

ENTITATS COL·LABORADORES:

EUROM EUROPEAN OBSERVATORY ON MEMORIES · ICyT · FilmoTeca de Catalunya · Generalitat de Catalunya · CINEMANET · Societat Catalana d'Estudis Històrics 80 · CEDID UAB · DHIGECSCOM · docme

DISSENY: DOCME

FOTO: Ernest Hemingway i Joris Ivens durant el rodatge de *The Spanish Earth* (1937)

X CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA I CINEMA

LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA: 90 ANYS DE MEMÒRIA AUDIOVISUAL

Barcelona,
del 16 al 18 de desembre de 2026

Facultat de Geografia i Història
de la Universitat de Barcelona

SEGONA CIRCULAR (CATALÀ)

Amb motiu del 90è aniversari de l'esclat de la Guerra Civil espanyola, el Centre d'Investigacions Film-Història, el Centre d'Estudis Històrics Internacionals (CEHI-UB) i la Secció d'Història Contemporània i Món Actual del Departament d'Història i Arqueologia de la Universitat de Barcelona organitzen el **X Congrés Internacional d'Història i Cinema**, que se celebrarà els dies **16, 17 i 18 de desembre de 2026** a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona.

Després de la bona acollida que ha rebut la primera circular, el comitè organitzador presenta aquesta segona circular, en què s'ofereix un avançament del programa acadèmic del congrés i s'informa de l'ampliació dels terminis, tant per a la presentació de comunicacions com per a la inscripció.

Al llarg de tres jornades, el congrés reunirà investigadores i investigadors, especialistes, docents, professionals del sector audiovisual, institucions i associacions interessades en l'estudi de les relacions entre història, cinema, cultura audiovisual i memòria, amb una atenció especial a les diferents formes de representació i interpretació de la Guerra Civil espanyola.

El programa combinarà ponències, taules rodones i sessions de comunicacions, i comptarà amb la participació d'especialistes procedents de diverses universitats, centres de recerca i institucions vinculades al patrimoni audiovisual.

NOVETATS IMPORTANTS

Ampliació del termini de presentació de comunicacions:
El termini per a la presentació de propostes de comunicació s'ha ampliat fins al **20 de novembre de 2026**.

Ampliació del termini d'inscripció:
El període d'inscripció també s'ha ampliat fins al **30 de novembre de 2026**, mantenint dues tarifes diferenciades:

Fins al 20 de novembre de 2026:
- Comunicants: 85 €.
- Comunicants de la Universitat de Barcelona: 60 €.
- Assistents amb certificat: 30 €.

Del 21 al 30 de novembre de 2026:
- Comunicants: 120 €.
- Comunicants de la Universitat de Barcelona: 85 €.
- Assistents amb certificat: 45 €.

ORGANITZA:

ENTITATS COL·LABORADORES:

X CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA I CINEMA

LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA: 90 ANYS DE MEMÒRIA AUDIOVISUAL

Barcelona, del 16 al 18 de desembre de 2026
Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona

PROGRAMA PROVISIONAL

Les diferents contribucions que integren el programa permetran abordar la Guerra Civil espanyola des de perspectives diverses i complementàries: les condicions de producció del coneixement històric; la propaganda i la construcció dels mites; les mirades internacionals sobre la guerra civil; els rols de gènere en les produccions cinematogràfiques anarquistes; les músiques i les melodies en el cinema de la Guerra Civil; les representacions del conflicte durant el franquisme; la conservació i difusió dels fons audiovisuals; els testimonis i les memòries familiars; els usos educatius de les fonts audiovisuals, i les noves formes de representació del passat en àmbits com els videojocs.

D'aquesta manera, el X Congrés Internacional d'Història i Cinema vol consolidar-se com un espai de trobada interdisciplinària en què el cinema i les diferents formes de cultura audiovisual siguin abordats tant com a fonts per a la recerca històrica com en la seva dimensió de vehicles de representació, interpretació i transmissió de la memòria.

La commemoració dels noranta anys de l'esclat de la Guerra Civil ofereix, així, una oportunitat per revisar les imatges que s'han produït sobre el conflicte i, alhora, per reflexionar sobre les formes en què aquestes imatges han contribuït, al llarg de les dècades, a construir diferents memòries de la guerra.

Dimecres, 16 de desembre de 2026

Nancy Berthier
Casa de Velázquez – Sorbonne Université (SU)
«¿Desde dónde investigamos? Cine, Guerra Civil y condiciones de producción del conocimiento»

Igor Barrenetxea
Universidad Internacional de La Rioja (UNIR)
«Sombras tenebrosas o la oscura visión de la Segunda República por el cine franquista»

Beatriz de las Heras
Universidad Carlos III de Madrid (UC3M)
«La imagen como mito: propaganda, memoria y representación de la Guerra Civil española»

Dijous, 17 de desembre de 2026

Magí Crusells
Universitat de Barcelona (UB)
«Entre la censura i el compromís: Hollywood davant la Guerra Civil espanyola»

Pau Martínez Muñoz
Asociación Española de Historiadores del Cine (AEHC)
«Rol i gènere en el cinema anarquista durant la Guerra Civil espanyola»

Mariona Bruzzo Llaveria, Rosa Cardona, Anna Fors i Ignasi Renau
Centre de Conservació i Restauració / Biblioteca i Documentació. Filmoteca de Catalunya
Taula rodona: *«La Guerra Civil en el fons de la Filmoteca de Catalunya: col·leccions, catalogació, conservació i difusió»*

Manuel Aguilera i Ricard Mamblona
Centro de Enseñanza Superior Alberta Giménez (CESAG)
«Filmar la memoria: testimonio y memoria familiar en las últimas décadas. Un caso práctico: Sota dues banderes»

Divendres, 18 de desembre de 2026

Lidia López Gómez
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
«Escuchar el cine de la Guerra Civil española»

Luis M. González
Connecticut College (Conn)
«La Guerra Civil en el cine: la lección de historia del franquismo»

Concha Fuentes Moreno
Universitat de Barcelona (UB)
Paula Fernández
INS Alba del Vallès (Sant Fost de Campsentelles)
Antoni Martínez
INS Castelló d'Empúries (Castelló d'Empúries)
Xavier Seva
INS La Pineda (Badalona)
Taula rodona: *«Educar en la memòria: reptes i oportunitats per a l'ensenyament de la història »*

Daniel Hurtado Torres
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
Adrián Magaldi Fernández
Universidad de Valladolid (UVa)
Debat: *«La Guerra Civil en los videojuegos: ¿hacia un nuevo paradigma de representación de los conflictos bélicos?»*

ORGANITZA:

ENTITATS COL·LABORADORES:

X CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA I CINEMA

LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA: 90 ANYS DE MEMÒRIA AUDIOVISUAL

Barcelona, del 16 al 18 de desembre de 2026
Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona

ALTRES ACTIVITATS DEL CONGRÉS

Més enllà de les sessions acadèmiques, el congrés comptarà també amb un conjunt d'activitats complementàries que permetran ampliar les perspectives sobre la Guerra Civil i les seves memòries a través del cinema, el documental, el còmic i els testimonis personals. En aquest sentit, es presentaran diversos treballs que, des de mirades i contextos diferents, contribueixen a recuperar experiències individuals i col·lectives vinculades al conflicte, la retirada, l'exili i la memòria de la Guerra Civil.

Entre aquestes activitats, la documentalista María Castro Hernández presentarà *Aquí donde estoy* (Álex Cuéllar i Rafa G. Sánchez, 2025), documental produït per ella mateixa que recupera la figura de Gabriel León Honrubia, supervivent de la batalla de l'Ebre. L'activitat inclourà també la presentació del còmic homònim, publicat per Astiberri el 2025, amb la presència del seu il·lustrador, Tyto Alba, en un diàleg entre historia, memòria, cinema i novel·la gràfica.

També comptarem amb la participació del cineasta francès Clément Bastie, que presentarà *Maria l'indesitjable* (2026), un documental que recupera el testimoni de la seva àvia Maria, que l'any 1939, amb només set anys, va fugir de Barcelona amb la seva mare durant la Retirada i va passar cinc anys internada en diversos camps de refugiats del sud de França, entre els quals Argelers, Sant Cebrià, Rivesaltes i Gurs. Vuitanta anys més tard, el seu net recull el seu testimoni i l'acompanya en el retorn als espais del seu exili, en un viatge familiar que reuneix quatre generacions.

Des de l'àmbit de la memòria internacional de la Guerra Civil, l'Observatori Europeu de Memòries (EUROM) i el cineasta bosnià Almir Berkovac presentaran *Reprint. Čedo Kapor* (2014), film documental dedicat a la vida del destacat brigadista iugoslau Čedo Kapor, que, després de la seva participació en la guerra d'Espanya, prosseguirà la seva lluita com a partisà des de la seva Iugoslàvia natal contra l'ocupació nazi-feixista. La presentació comptarà també amb la participació d'Elma Hašimbegović, directora del Museu d'Història de Bòsnia i Hercegovina de Sarajevo.

Així mateix, també comptarem amb la col·laboració de Marion Boulestreau, responsable de Ciné-Archives, que presentarà un muntatge amb imatges sobre la guerra i l'exili elaborat a partir dels fons audiovisuals del Partit Comunista Francès i del moviment obrer. Aquesta activitat permetrà apropar als participants una part significativa del patrimoni audiovisual relacionat amb la dimensió internacional del conflicte i amb les experiències de solidaritat, exili i compromís polític generades durant i després de la Guerra Civil espanyola.

El programa definitiu, amb els horaris i les aules concretes de les ponències, taules rodones, debats i sessions de comunicacions, es farà públic en una tercera circular a finals de novembre de 2026.

COMUNICACIONS

Les propostes de comunicació es poden presentar en català, castellà, anglès, francès i italià. S'hauran d'enviar per correu electrònic a congresocine@ub.edu i hauran d'incloure la informació següent: nom i cognoms de l'autor o autora, la filiació institucional, adreça de correu electrònic, títol de la comunicació, breu resum d'entre 300 i 500 paraules, i l'eix temàtic al qual s'adscriu la proposta, seguint les propostes de mesa ja plantejades en la primera circular:

1. La memòria audiovisual de la II República: entre la utopia, la conflictivitat política i social i l'esclat de la Guerra Civil.
2. Producció audiovisual i representacions cinematogràfiques de la guerra a la rereguarda republicana.
3. Producció audiovisual i representacions cinematogràfiques de la guerra al bàndol insurrecte.
4. Cinema, censura i propaganda: la indústria cinematogràfica, i els seus protagonistes durant la Guerra Civil espanyola.
5. La dimensió internacional de la guerra: noticiaris, cinema i propaganda audiovisual.
6. Gènere i identitat en temps de guerra: la representació de les feminitats i les masculinitats en les produccions audiovisuals sobre la Guerra Civil espanyola.
7. La mirada dels vencedors: la construcció de la memòria audiovisual de la guerra durant la Dictadura de Franco.
8. Memòria, trauma i representacions de la Guerra Civil des de la Transició democràtica als nostres dies.
9. Fonts audiovisuals, metodologia, i usos historiogràfics de la imatge per a l'estudi històric dels conflictes bèl·lics.
10. Educació i memòria: l'ús del cinema i les produccions audiovisuals com a font històrica i eina pedagògica per a l'estudi de la Guerra Civil.

D'altra banda, amb l'objectiu de facilitar la participació de la comunitat acadèmica internacional, el congrés també permetrà la presentació de comunicacions en modalitat telemàtica per a aquelles persones que, especialment per raons de distància geogràfica, no puguin desplaçar-se a Barcelona.

Un cop finalitzat el congrés, es preveu publicar un llibre digital amb DOI i ISBN, amb les ponències i les comunicacions presentades. L'editorial on es publicaran les actes del congrés, així com els criteris d'enviament dels textos finals, s'anunciaran més endavant.

ORGANITZA:

ENTITATS COL·LABORADORES:

X CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA I CINEMA

LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA: 90 ANYS DE MEMÒRIA AUDIOVISUAL

Barcelona, del 16 al 18 de desembre de 2026
Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona

Direcció del congrés / Dirección del congreso / Conference directors / Direction du congrès / Direzione del congresso:

Magí Crusells Valeta (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona), **Carles Santacana Torres** (Universitat de Barcelona)

Secretaria acadèmica / Secretaría académica / Academic Secretariat / Secrétariat académique / Segreteria accademica:

Paola Lo Cascio (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona)

Comitè científic / Comité científico / Scientific Committee / Comité scientifique / Comitato scientifico:

Alejandro Acosta López (Universidad Carlos III de Madrid), **Daniel Arasa** (Cinemanet), **Ana Asión Suñer** (Universidad de Zaragoza), **Eli Bartra** (Universidad Autónoma Metropolitana-Xochimilco), **Pau Casanellas** (Universitat Autònoma de Barcelona), **Giovanni C. Cattini** (Universitat de Barcelona), **Rafael De España** (Universitat de Barcelona), **Santiago De Pablo Contreras** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Jo Evans** (University College London), **Concha Fuentes Moreno** (Universitat de Barcelona), **Jordi Guixé** (Observatori Europeu de Memòries - EUROM), **András Lénárt** (University of Szeged), **Olga Lobo Carballo** (Université Paul Valéry – Montpellier), **Virginia López de Maturana** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Andreu Mayayo** (Universitat de Barcelona), **Mercè Morales Montoya** (Societat Catalana d'Estudis Històrics – IEC), **John Mraz** (Universidad Autónoma de Puebla), **María del Carmen Puche Ruiz** (Universidad de Sevilla), **Marta Piñol Lloret** (Universitat de Barcelona), **Maria Lluïsa Pujol** (Fundación Aula de Cine. Fundación Josep M. Queraltó), **Rafael Ángel Rodríguez López** (Universidad de Córdoba), **Rafael Rodríguez Tranche** (Universidad Complutense de Madrid), **José Manuel Rúa** (Universitat de Barcelona), **Vicente Sánchez-Biosca** (Universitat de València), **Fernando Sanz Ferreruela** (Universidad de Zaragoza), **Daniel Seguer** (Universitat de Barcelona), **Lourdes Prades Artigas** (Universitat de Barcelona), **Erika Tiburcio Moreno** (Universidad Complutense de Madrid), **Matteo Tomasoni** (Universidad de Salamanca), **Juan Vaccaro** (Universitat de Barcelona), **Gabriela Viadero Carral** (Universidad Complutense de Madrid)

Inscripció / Inscripción / Registration / Inscription / Registrazione:

Termini / Plazo / Deadline / Délai / Scadenza:
30 de novembre de 2026 / 30 de noviembre de 2026 / November 30, 2026 / 30 novembre 2026 / 30 novembre 2026

Quota / Cuota / Fees / Inscription / Tariffe:
Fins al 20 de novembre de 2026 / Hasta el 20 de noviembre de 2026 / Until November 20, 2026 / Jusqu'au 20 novembre 2026 / Fino al 20 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 85 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 60 €.
- Assistència amb certificat / Asistencia con certificado / Attendance with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 30 €.

Del 21 al 30 de novembre de 2026 / Del 21 al 30 de noviembre de 2026 / From November 21 to 30, 2026 / Du 21 au 30 novembre 2026 / Dal 21 al 30 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 120 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 85 €.
- Assistent amb certificat / Asistencia con certificado / Attendee with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 45 €.

Enllaç d'inscripció / Enlace de inscripción / Registration Link / Lien d'inscription / Link di registrazione:
https://www.ub.edu/insact/alumnes/inici.php?idioma=1&id=ed971b1b66eadcd70dab

Informació / Información / Information / Informations / Informazioni:
congresocine@ub.edu
https://www.ub.edu/congresocine/

ORGANITZA:

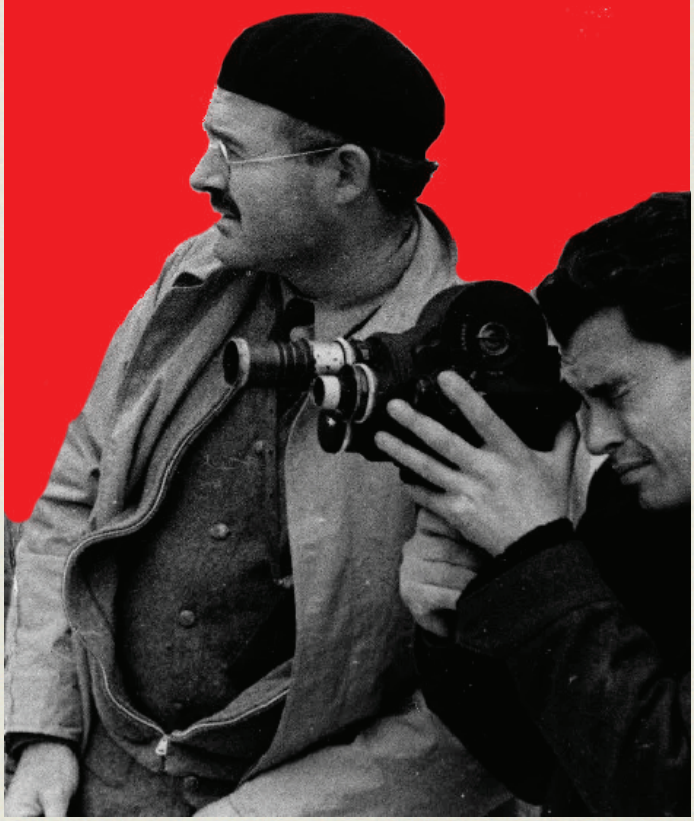
ENTITATS COL·LABORADORES:

X CONGRESO INTERNACIONAL DE HISTORIA Y CINE

LA GUERRA CIVIL ESPAÑOLA:
90 AÑOS DE MEMORIA AUDIOVISUAL

Barcelona,
del 16 al 18 de diciembre de 2026

Facultad de Geografía e Historia
de la Universidad de Barcelona

SEGUNDA CIRCULAR (CASTELLANO)

Con motivo del 90.º aniversario del estallido de la Guerra Civil española, el Centro de Investigaciones Film-Historia, el Centro de Estudios Históricos Internacionales (CEHI-UB) y la Sección de Historia Contemporánea y Mundo Actual del Departamento de Historia y Arqueología de la Universidad de Barcelona organizan el **X Congreso Internacional de Historia y Cine**, que se celebrará los días **16, 17 y 18 de diciembre de 2026** en la Facultad de Geografía e Historia de la Universidad de Barcelona.

Tras la buena acogida que ha recibido la primera circular, el comité organizador presenta esta segunda circular, en la que se ofrece un avance del programa académico del congreso y se informa de la ampliación de los plazos, tanto para la presentación de comunicaciones como para la inscripción.

A lo largo de tres jornadas, el congreso reunirá a investigadoras e investigadores, especialistas, docentes, profesionales del sector audiovisual, instituciones y asociaciones interesadas en el estudio de las relaciones entre historia, cine, cultura audiovisual y memoria, con especial atención a las diferentes formas de representación e interpretación de la Guerra Civil española.

El programa combinará ponencias, mesas redondas y sesiones de comunicaciones, y contará con la participación de especialistas procedentes de diversas universidades, centros de investigación e instituciones vinculadas al patrimonio audiovisual.

NOVEDADES IMPORTANTES

Ampliación del plazo de presentación de comunicaciones:
El plazo para la presentación de propuestas de comunicación se ha ampliado hasta el **20 de noviembre de 2026.**

Ampliación del plazo de inscripción:
El período de inscripción también se ha ampliado hasta el **30 de noviembre de 2026**, manteniendo dos tarifas diferenciadas:

Hasta el 20 de noviembre de 2026:
- Comunicantes: 85 €.
- Comunicantes de la Universidad de Barcelona: 60 €.
- Asistentes con certificado: 30 €.

Del 21 al 30 de noviembre de 2026:
- Comunicantes: 120 €.
- Comunicantes de la Universidad de Barcelona: 85 €.
- Asistentes con certificado: 45 €.

ORGANIZA:

ENTIDADES COLABORADORAS:

X CONGRESO INTERNACIONAL DE HISTORIA Y CINE

LA GUERRA CIVIL ESPAÑOLA: 90 AÑOS DE MEMORIA AUDIOVISUAL

Barcelona, del 16 al 18 de diciembre de 2026
Facultad de Geografía e Historia de la Universidad de Barcelona

PROGRAMA PROVISIONAL

Las diferentes contribuciones que integran el programa permitirán abordar la Guerra Civil española desde perspectivas diversas y complementarias: las condiciones de producción del conocimiento histórico; la propaganda y la construcción de los mitos; las miradas internacionales sobre la Guerra Civil; los roles de género en las producciones cinematográficas anarquistas; las músicas y las melodías en el cine de la Guerra Civil; las representaciones del conflicto durante el franquismo; la conservación y difusión de los fondos audiovisuales; los testimonios y las memorias familiares; los usos educativos de las fuentes audiovisuales, y las nuevas formas de representación del pasado en ámbitos como los videojuegos.

De este modo, el X Congreso Internacional de Historia y Cine pretende consolidarse como un espacio de encuentro interdisciplinar en el que el cine y las diferentes formas de cultura audiovisual sean abordados tanto como fuentes para la investigación histórica como en su dimensión de vehículos de representación, interpretación y transmisión de la memoria.

La conmemoración de los noventa años del estallido de la Guerra Civil ofrece, así, una oportunidad para revisar las imágenes que se han producido sobre el conflicto y, al mismo tiempo, para reflexionar sobre las formas en que estas imágenes han contribuido, a lo largo de las décadas, a construir diferentes memorias de la guerra.

Miércoles, 16 de diciembre de 2026

Nancy Berthier
Casa de Velázquez – Sorbonne Université (SU)
«¿Desde dónde investigamos? Cine, Guerra Civil y condiciones de producción del conocimiento»

Igor Barrenetxea
Universidad Internacional de La Rioja (UNIR)
«Sombras tenebrosas o la oscura visión de la Segunda República por el cine franquista»

Beatriz de las Heras
Universidad Carlos III de Madrid (UC3M)
«La imagen como mito: propaganda, memoria y representación de la Guerra Civil española»

Jueves, 17 de diciembre de 2026

Magí Crusells
Universitat de Barcelona (UB)
«Entre la censura i el compromís: Hollywood davant la Guerra Civil espanyola»

Pau Martínez Muñoz
Asociación Española de Historiadores del Cine (AEHC)
«Rol i gènere en el cinema anarquista durant la Guerra Civil espanyola»

Mariona Bruzzo Llaveria, Rosa Cardona, Anna Fors y Ignasi Renau
Centre de Conservació i Restauració / Biblioteca i Documentació. Filmoteca de Catalunya
Mesa redonda: *«La Guerra Civil en el fons de la Filmoteca de Catalunya: col·leccions, catalogació, conservació i difusió»*

Manuel Aguilera y Ricard Mamblona
Centro de Enseñanza Superior Alberta Giménez (CESAG)
«Filmar la memoria: testimonio y memoria familiar en las últimas décadas. Un caso práctico: Sota dues banderes»

Viernes, 18 de diciembre de 2026

Lidia López Gómez
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
«Escuchar el cine de la Guerra Civil española»

Luis M. González
Connecticut College (Conn)
«La Guerra Civil en el cine: la lección de historia del franquismo»

Concha Fuentes Moreno
Universitat de Barcelona (UB)
Paula Fernández
INS Alba del Vallès (Sant Fost de Campsentelles)
Antoni Martínez
INS Castelló d'Empúries (Castelló d'Empúries)
Xavier Seva
INS La Pineda (Badalona)
Mesa redonda: *«Educar en la memòria: reptes i oportunitats per a l'ensenyament de la història»*

Daniel Hurtado Torres
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
Adrián Magaldi Fernández
Universidad de Valladolid (UVa)
Debate: *«La Guerra Civil en los videojuegos: ¿hacia un nuevo paradigma de representación de los conflictos bélicos?»*

ORGANIZA:

ENTIDADES COLABORADORAS:

X CONGRESO INTERNACIONAL DE HISTORIA Y CINE

LA GUERRA CIVIL ESPAÑOLA: 90 AÑOS DE MEMORIA AUDIOVISUAL

Barcelona, del 16 al 18 de diciembre de 2026
Facultad de Geografía e Historia de la Universidad de Barcelona

OTRAS ACTIVIDADES DEL CONGRESO

Más allá de las sesiones académicas, el congreso contará también con un conjunto de actividades complementarias que permitirán ampliar las perspectivas sobre la Guerra Civil y sus memorias a través del cine, el documental, el cómic y los testimonios personales. En este sentido, se presentarán diversos trabajos que, desde miradas y contextos diferentes, contribuyen a recuperar experiencias individuales y colectivas vinculadas al conflicto, la retirada, el exilio y la memoria de la Guerra Civil.

Entre estas actividades, la documentalista María Castro Hernández presentará *Aquí donde estoy* (Álex Cuéllar y Rafa G. Sánchez, 2025), documental producido por ella misma que recupera la figura de Gabriel León Honrubia, superviviente de la batalla del Ebro. La actividad incluirá también la presentación del cómic homónimo, publicado por Astiberri en 2025, con la presencia de su ilustrador, Tyto Alba, en un diálogo entre historia, memoria, cine y novela gráfica.

También contaremos con la participación del cineasta francés Clément Bastie, que presentará *Maria l'indesitjable* (2026), un documental que recupera el testimonio de su abuela Maria, que, en 1939, con tan solo siete años, huyó de Barcelona con su madre durante la Retirada y pasó cinco años internada en diversos campos de refugiados del sur de Francia, entre ellos Argelers, Sant Cebrià, Rivesaltes y Gurs. Ochenta años más tarde, su nieto recoge su testimonio y la acompaña en el regreso a los lugares de su exilio, en un viaje familiar que reúne a cuatro generaciones.

Desde el ámbito de la memoria internacional de la Guerra Civil, el Observatorio Europeo de Memorias (EUROM) y el cineasta bosnio Almir Berkovac presentarán *Reprint. Čedo Kapor* (2014), documental dedicado a la vida del destacado brigadista yugoslavo Čedo Kapor, quien, después de su participación en la guerra de España, proseguirá su lucha como partisano desde su Yugoslavia natal contra la ocupación nazi-fascista. La presentación contará también con la participación de Elma Hašimbegović, directora del Museo de Historia de Bosnia y Herzegovina de Sarajevo.

Asimismo, contaremos con la colaboración de Marion Boulestreau, responsable de Ciné-Archives, que presentará un montaje con imágenes sobre la guerra y el exilio elaborado a partir de los fondos audiovisuales del Partido Comunista Francés y del movimiento obrero. Esta actividad permitirá acercar a los participantes una parte significativa del patrimonio audiovisual relacionado con la dimensión internacional del conflicto y con las experiencias de solidaridad, exilio y compromiso político generadas durante y después de la Guerra Civil española.

El programa definitivo, con los horarios y las aulas concretas de las ponencias, mesas redondas, debates y sesiones de comunicaciones, se hará público en una tercera circular a finales de noviembre de 2026.

COMUNICACIONES

Las propuestas de comunicación pueden presentarse en catalán, castellano, inglés, francés e italiano. Deberán enviarse por correo electrónico a congresocine@ub.edu y deberán incluir la siguiente información: nombre y apellidos del autor o autora, filiación institucional, dirección de correo electrónico, título de la comunicación, breve resumen de entre 300 y 500 palabras y el eje temático al que se adscribe la propuesta, siguiendo las propuestas de mesa ya planteadas en la primera circular:

1. La memoria audiovisual de la II República: entre la utopía, la conflictividad política y social y el estallido de la Guerra Civil.
2. Producción audiovisual y representaciones cinematográficas de la guerra en la retaguardia republicana.
3. Producción audiovisual y representaciones cinematográficas de la guerra en el bando insurgente.
4. Cine, censura y propaganda: la industria cinematográfica y sus protagonistas durante la Guerra Civil española.
5. La dimensión internacional de la guerra: noticiarios, cine y propaganda audiovisual.
6. Género e identidad en tiempos de guerra: la representación de las feminidades y las masculinidades en las producciones audiovisuales sobre la Guerra Civil española.
7. La mirada de los vencedores: la construcción de la memoria audiovisual de la guerra durante la Dictadura de Franco.
8. Memoria, trauma y representaciones de la Guerra Civil desde la Transición democrática hasta nuestros días.
9. Fuentes audiovisuales, metodología y usos historiográficos de la imagen para el estudio histórico de los conflictos bélicos.
10. Educación y memoria: el uso del cine y las producciones audiovisuales como fuente histórica y herramienta pedagógica para el estudio de la Guerra Civil.

Por otro lado, con el objetivo de facilitar la participación de la comunidad académica internacional, el congreso también permitirá la presentación de comunicaciones en modalidad telemática para aquellas personas que, especialmente por razones de distancia geográfica, no puedan desplazarse a Barcelona.

Una vez finalizado el congreso, se prevé publicar un libro digital con DOI e ISBN, con las ponencias y las comunicaciones presentadas. La editorial en la que se publicarán las actas del congreso, así como los criterios de envío de los textos finales, se anunciarán más adelante.

ORGANIZA:

ENTIDADES COLABORADORAS:

X CONGRESO INTERNACIONAL DE HISTORIA Y CINE

LA GUERRA CIVIL ESPAÑOLA: 90 AÑOS DE MEMORIA AUDIOVISUAL

Barcelona, del 16 al 18 de diciembre de 2026
Facultad de Geografía e Historia de la Universidad de Barcelona

Direcció del congrés / Dirección del congreso / Conference directors / Direction du congrès / Direzione del congresso:

Magí Crusells Valeta (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona), **Carles Santacana Torres** (Universitat de Barcelona)

Secretaria acadèmica / Secretaría académica / Academic Secretariat / Secrétariat académique / Segreteria accademica:

Paola Lo Cascio (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona)

Comitè científic / Comité científico / Scientific Committee / Comité scientifique / Comitato scientifico:

Alejandro Acosta López (Universidad Carlos III de Madrid), **Daniel Arasa** (Cinemanet), **Ana Asión Suñer** (Universidad de Zaragoza), **Eli Bartra** (Universidad Autónoma Metropolitana-Xochimilco), **Pau Casanellas** (Universitat Autònoma de Barcelona), **Giovanni C. Cattini** (Universitat de Barcelona), **Rafael De España** (Universitat de Barcelona), **Santiago De Pablo Contreras** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Jo Evans** (University College London), **Concha Fuentes Moreno** (Universitat de Barcelona), **Jordi Guixé** (Observatori Europeu de Memòries - EUROM), **András Lénárt** (University of Szeged), **Olga Lobo Carballo** (Université Paul Valéry – Montpellier), **Virginia López de Maturana** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Andreu Mayayo** (Universitat de Barcelona), **Mercè Morales Montoya** (Societat Catalana d'Estudis Històrics – IEC), **John Mraz** (Universidad Autónoma de Puebla), **María del Carmen Puche Ruiz** (Universidad de Sevilla), **Marta Piñol Lloret** (Universitat de Barcelona), **Maria Lluïsa Pujol** (Fundación Aula de Cine. Fundación Josep M. Queraltó), **Rafael Ángel Rodríguez López** (Universidad de Córdoba), **Rafael Rodríguez Tranche** (Universidad Complutense de Madrid), **José Manuel Rúa** (Universitat de Barcelona), **Vicente Sánchez-Biosca** (Universitat de València), **Fernando Sanz Ferreruela** (Universidad de Zaragoza), **Daniel Seguer** (Universitat de Barcelona), **Lourdes Prades Artigas** (Universitat de Barcelona), **Erika Tiburcio Moreno** (Universidad Complutense de Madrid), **Matteo Tomasoni** (Universidad de Salamanca), **Juan Vaccaro** (Universitat de Barcelona), **Gabriela Viadero Carral** (Universidad Complutense de Madrid)

Inscripció / Inscripción / Registration / Inscription / Registrazione:

Termini / Plazo / Deadline / Délai / Scadenza:
20 de novembre de 2026 / 20 de noviembre de 2026 / November 20, 2026 / 20 novembre 2026 / 20 novembre 2026

Quota / Cuota / Fees / Inscription / Tariffe:
Del 7 d'abril al 14 d'octubre de 2026 / Del 7 de abril al 14 de octubre de 2026 / From April 7 to October 14, 2026 / Du 7 avril au 14 octobre 2026 / Dal 7 aprile al 14 ottobre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 85 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 60 €.
- Assistència amb certificat / Asistencia con certificado / Attendance with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 30 €.

Del 15 d'octubre al 20 de novembre de 2026 / Del 15 de octubre al 20 de noviembre de 2026 / From October 15 to November 20, 2026 / Du 15 octobre au 20 novembre 2026 / Dal 15 ottobre al 20 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 120 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 85 €.
- Assistent amb certificat / Asistencia con certificado / Attendee with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 45 €.

Enllaç d'inscripció / Enlace de inscripción / Registration Link / Lien d'inscription / Link di registrazione:
https://www.ub.edu/insact/alumnes/inici.php?idioma=1&id=ed971b1b66eadcd70dab

Informació / Información / Information / Informations / Informazioni:
congresocine@ub.edu
https://www.ub.edu/congresocine/

ORGANIZA:

ENTIDADES COLABORADORAS:

10TH INTERNATIONAL CONFERENCE OF HISTORY AND CINEMA

THE SPANISH CIVIL WAR:
90 YEARS OF AUDIOVISUAL MEMORY

Barcelona,
16–18 December 2026

Faculty of Geography and History,
University of Barcelona

SECOND CIRCULAR (ENGLISH)

On the occasion of the 90th anniversary of the outbreak of the Spanish Civil War, the Film-History Research Center, the Center for International Historical Studies (CEHI-UB), and the Contemporary History and Current World Section of the Department of History and Archaeology at the University of Barcelona are organising the **10th International Conference on History and Cinema**, which will be held on **16, 17 and 18 December 2026** at the Faculty of Geography and History of the University of Barcelona.

Following the positive reception of the first circular, the organising committee presents this second circular, which provides an advance overview of the conference's academic programme and announces the extension of the deadlines both for the submission of papers and for registration.

Over the course of three days, the conference will bring together researchers, specialists, lecturers, audiovisual professionals, institutions and associations interested in the study of the relationships between history, cinema, audiovisual culture and memory, with particular attention to the different forms of representation and interpretation of the Spanish Civil War.

The programme will combine keynote lectures, round tables and paper sessions, and will feature specialists from various universities, research centres and institutions involved in audiovisual heritage.

IMPORTANT NEWS

Extension of the deadline for paper proposals:
The deadline for the submission of paper proposals has been extended to **20 November 2026.**

Extension of the registration deadline:
The registration period has also been extended to **30 November 2026**, with two different fee rates:

Until 20 November 2026:

- Presenters: 85 €.
- Presenters from the University of Barcelona: 60 €.
- Participants with certificate: 30 €.

From 21 to 30 November 2026:

- Presenters: 120 €.
- Presenters from the University of Barcelona: 85 €.
- Participants with certificate: 45 €.

ORGANIZED BY:

PARTNERS:

10TH INTERNATIONAL CONFERENCE OF HISTORY AND CINEMA

THE SPANISH CIVIL WAR: 90 YEARS OF AUDIOVISUAL MEMORY

Barcelona, 16–18 December 2026
Faculty of Geography and History, University of Barcelona

PROVISIONAL PROGRAMME

The different contributions included in the programme will address the Spanish Civil War from diverse and complementary perspectives: the conditions under which historical knowledge is produced; propaganda and the construction of myths; international perspectives on the Civil War; gender roles in anarchist film productions; music and melodies in Civil War cinema; representations of the conflict under Francoism; the preservation and dissemination of audiovisual collections; personal testimonies and family memories; the educational uses of audiovisual sources; and new forms of representing the past in fields such as video games.

In this way, the 10th International Conference on History and Cinema aims to consolidate itself as a space for interdisciplinary exchange in which cinema and different forms of audiovisual culture are approached both as sources for historical research and in their capacity as vehicles for the representation, interpretation and transmission of memory.

The 90th anniversary of the outbreak of the Civil War thus offers an opportunity to revisit the images produced about the conflict and, at the same time, to reflect on the ways in which these images have contributed, over the decades, to constructing different memories of the war.

Wednesday, 16 December 2026

Nancy Berthier
Casa de Velázquez – Sorbonne Université (SU)
«¿Desde dónde investigamos? Cine, Guerra Civil y condiciones de producción del conocimiento»

Igor Barrenetxea
Universidad Internacional de La Rioja (UNIR)
«Sombras tenebrosas o la oscura visión de la Segunda República por el cine franquista»

Beatriz de las Heras
Universidad Carlos III de Madrid (UC3M)
«La imagen como mito: propaganda, memoria y representación de la Guerra Civil española»

Thursday, 17 December 2026

Magí Crusells
Universitat de Barcelona (UB)
«Entre la censura i el compromís: Hollywood davant la Guerra Civil espanyola»

Pau Martínez Muñoz
Asociación Española de Historiadores del Cine (AEHC)
«Rol i gènere en el cinema anarquista durant la Guerra Civil espanyola»

Mariona Bruzzo Llaveria, Rosa Cardona, Anna Fors and Ignasi Renau
Centre de Conservació i Restauració / Biblioteca i Documentació. Filmoteca de Catalunya
Round table: *«La Guerra Civil en el fons de la Filmoteca de Catalunya: col·leccions, catalogació, conservació i difusió»*

Manuel Aguilera and Ricard Mamblona
Centro de Enseñanza Superior Alberta Giménez (CESAG)
«Filmar la memoria: testimonio y memoria familiar en las últimas décadas. Un caso práctico: Sota dues banderes»

Friday, 18 December 2026

Lidia López Gómez
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
«Escuchar el cine de la Guerra Civil española»

Luis M. González
Connecticut College (Conn)
«La Guerra Civil en el cine: la lección de historia del franquismo»

Concha Fuentes Moreno
Universitat de Barcelona (UB)
Paula Fernández
INS Alba del Vallès (Sant Fost de Campsentelles)
Antoni Martínez
INS Castelló d'Empúries (Castelló d'Empúries)
Xavier Seva
INS La Pineda (Badalona)
Round table: *«Educar en la memòria: reptes i oportunitats per a l'ensenyament de la història»*

Daniel Hurtado Torres
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
Adrián Magaldi Fernández
Universidad de Valladolid (UVa)
Debate: *«La Guerra Civil en los videojuegos: ¿hacia un nuevo paradigma de representación de los conflictos bélicos?»*

ORGANIZED BY:

PARTNERS:

10TH INTERNATIONAL CONFERENCE OF HISTORY AND CINEMA

THE SPANISH CIVIL WAR: 90 YEARS OF AUDIOVISUAL MEMORY

Barcelona, 16–18 December 2026
Faculty of Geography and History, University of Barcelona

OTHER CONFERENCE ACTIVITIES

Beyond the academic sessions, the conference will also feature a series of complementary activities aimed at broadening perspectives on the Civil War and its memories through cinema, documentaries, comics and personal testimonies. These activities will include a number of works which, from different perspectives and contexts, contribute to recovering individual and collective experiences linked to the conflict, the Retirada, exile and the memory of the Civil War.

Among these activities, documentary filmmaker María Castro Hernández will present *Aquí donde estoy* (Álex Cuéllar i Rafa G. Sánchez, 2025), a documentary she produced herself which revisits the figure of Gabriel León Honrubia, a survivor of the Battle of the Ebro. The activity will also include the presentation of the comic of the same name, published by Astiberri in 2025, with the participation of its illustrator, Tyto Alba, in a dialogue between history, memory, cinema and graphic novels.

We will also welcome French filmmaker Clément Bastie, who will present *Maria l'indesitjable* (2026), a documentary that recovers the testimony of his grandmother Maria, who in 1939, at just seven years of age, fled Barcelona with her mother during the Retirada and spent five years interned in several refugee camps in southern France, including Argelers, Sant Cebrià, Rivesaltes and Gurs. Eighty years later, her grandson records her testimony and accompanies her on her return to the places of her exile, on a family journey bringing together four generations.

From the field of international memory of the Civil War, the European Observatory on Memories (EUROM) and Bosnian filmmaker Almir Berkovac will present *Reprint. Čedo Kapor* (2014), a documentary film devoted to the life of the prominent Yugoslav International Brigades volunteer Čedo Kapor, who, after taking part in the Spanish Civil War, continued his struggle as a partisan in his native Yugoslavia against the Nazi-fascist occupation. The presentation will also feature Elma Hašimbegović, Director of the Historical Museum of Bosnia and Herzegovina in Sarajevo.

We will also be pleased to collaborate with Marion Boulestreau, head of Ciné-Archives, who will present a montage of images on war and exile drawn from the audiovisual collections of the French Communist Party and the labour movement. This activity will provide participants with access to a significant part of the audiovisual heritage related to the international dimension of the conflict and to the experiences of solidarity, exile and political commitment generated during and after the Spanish Civil War.

The final programme, including the exact schedules and rooms for the lectures, round tables, debates and paper sessions, will be published in a third circular at the end of November 2026.

PAPERS

Paper proposals may be submitted in Catalan, Spanish, English, French or Italian. They should be sent by email to congresocine@ub.edu and must include the following information: the author's full name, institutional affiliation, email address, paper title, a brief abstract of between 300 and 500 words, and the thematic strand to which the proposal belongs, following the panels already proposed in the first circular:

1. The Audiovisual Memory of the Second Republic: Between Utopia, Political and Social Conflict, and the Outbreak of the Civil War.
2. Audiovisual Production and Cinematic Representations of the War in the Republican Rearguard.
3. Audiovisual Production and Cinematic Representations of the War in the Insurgent Camp.
4. Cinema, Censorship and Propaganda: The Film Industry and Its Protagonists during the Spanish Civil War.
5. The International Dimension of the War: Newsreels, Cinema and Audiovisual Propaganda.
6. Gender and Identity in Wartime: The Representation of Femininities and Masculinities in Audiovisual Productions about the Spanish Civil War.
7. The Victors' Perspective: The Construction of the Audiovisual Memory of the War during Franco's Dictatorship.
8. Memory, Trauma and Representations of the Civil War from the Democratic Transition to the Present Day.
9. Audiovisual Sources, Methodology and Historiographical Uses of Images for the Historical Study of Armed Conflicts.
10. Education and Memory: The Use of Cinema and Audiovisual Productions as Historical Sources and Pedagogical Tools for the Study of the Civil War.

In addition, with the aim of facilitating the participation of the international academic community, the conference will also allow papers to be presented online by those who, particularly because of geographical distance, are unable to travel to Barcelona.

Following the conference, a digital book with a DOI and ISBN is expected to be published, containing the keynote lectures and papers presented at the conference. The publisher responsible for publishing the conference proceedings, as well as the guidelines for submitting the final texts, will be announced at a later date.

ORGANIZED BY:

PARTNERS:

10TH INTERNATIONAL CONFERENCE OF HISTORY AND CINEMA

THE SPANISH CIVIL WAR: 90 YEARS OF AUDIOVISUAL MEMORY

Barcelona, 16–18 December 2026
Faculty of Geography and History, University of Barcelona

Direcció del congrés / Dirección del congreso / Conference directors / Direction du congrès / Direzione del congresso:

Magí Crusells Valeta (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona), **Carles Santacana Torres** (Universitat de Barcelona)

Secretaria acadèmica / Secretaría académica / Academic Secretariat / Secrétariat académique / Segreteria accademica:

Paola Lo Cascio (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona)

Comitè científic / Comité científico / Scientific Committee / Comité scientifique / Comitato scientifico:

Alejandro Acosta López (Universidad Carlos III de Madrid), **Daniel Arasa** (Cinemanet), **Ana Asión Suñer** (Universidad de Zaragoza), **Eli Bartra** (Universidad Autónoma Metropolitana-Xochimilco), **Pau Casanellas** (Universitat Autònoma de Barcelona), **Giovanni C. Cattini** (Universitat de Barcelona), **Rafael De España** (Universitat de Barcelona), **Santiago De Pablo Contreras** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Jo Evans** (University College London), **Concha Fuentes Moreno** (Universitat de Barcelona), **Jordi Guixé** (Observatori Europeu de Memòries - EUROM), **András Lénárt** (University of Szeged), **Olga Lobo Carballo** (Université Paul Valéry – Montpellier), **Virginia López de Maturana** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Andreu Mayayo** (Universitat de Barcelona), **Mercè Morales Montoya** (Societat Catalana d'Estudis Històrics – IEC), **John Mraz** (Universidad Autónoma de Puebla), **María del Carmen Puche Ruiz** (Universidad de Sevilla), **Marta Piñol Lloret** (Universitat de Barcelona), **Maria Lluïsa Pujol** (Fundación Aula de Cine. Fundación Josep M. Queraltó), **Rafael Ángel Rodríguez López** (Universidad de Córdoba), **Rafael Rodríguez Tranche** (Universidad Complutense de Madrid), **José Manuel Rúa** (Universitat de Barcelona), **Vicente Sánchez-Biosca** (Universitat de València), **Fernando Sanz Ferreruela** (Universidad de Zaragoza), **Daniel Seguer** (Universitat de Barcelona), **Lourdes Prades Artigas** (Universitat de Barcelona), **Erika Tiburcio Moreno** (Universidad Complutense de Madrid), **Matteo Tomasoni** (Universidad de Salamanca), **Juan Vaccaro** (Universitat de Barcelona), **Gabriela Viadero Carral** (Universidad Complutense de Madrid)

Inscripció / Inscripción / Registration / Inscription / Registrazione:

Termini / Plazo / Deadline / Délai / Scadenza:
30 de novembre de 2026 / 30 de noviembre de 2026 / November 30, 2026 / 30 novembre 2026 / 30 novembre 2026

Quota / Cuota / Fees / Inscription / Tariffe:
Fins al 20 de novembre de 2026 / Hasta el 20 de noviembre de 2026 / Until November 20, 2026 / Jusqu'au 20 novembre 2026 / Fino al 20 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 85 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 60 €.
- Assistència amb certificat / Asistencia con certificado / Attendance with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 30 €.

Del 21 al 30 de novembre de 2026 / Del 21 al 30 de noviembre de 2026 / From November 21 to 30, 2026 / Du 21 au 30 novembre 2026 / Dal 21 al 30 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 120 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 85 €.
- Assistent amb certificat / Asistencia con certificado / Attendee with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 45 €.

Enllaç d'inscripció / Enlace de inscripción / Registration Link / Lien d'inscription / Link di registrazione:
https://www.ub.edu/insact/alumnes/inici.php?idioma=1&id=ed971b1b66eadcd70dab

Informació / Información / Information / Informations / Informazioni:
congresocine@ub.edu
https://www.ub.edu/congresocine/

ORGANIZED BY:

PARTNERS:

Xe CONGRÈS INTERNATIONAL D'HISTOIRE ET CINÉMA

LA GUERRE CIVILE ESPAGNOLE:
90 ANS DE MÉMOIRE AUDIOVISUELLE

Barcelone,
du 16 au 18 décembre 2026

Faculté de géographie et d'histoire
de l'Université de Barcelone

DEUXIÈME CIRCULAIRE (FRANÇAIS)

À l'occasion du 90e anniversaire du déclenchement de la guerre civile espagnole, le Centre de recherches Film-Histoire, le Centre d'études historiques internationales (CEHI-UB) et la Section d'histoire contemporaine et du monde actuel du Département d'Histoire et d'Archéologie de l'Université de Barcelone organisent le **Xe Congrès international d'Histoire et Cinéma**, qui se tiendra les **16, 17 et 18 décembre 2026** à la Faculté de Géographie et d'Histoire de l'Université de Barcelone.

À la suite du bon accueil réservé à la première circulaire, le comité d'organisation présente cette deuxième circulaire, qui propose un aperçu du programme scientifique du congrès et informe de la prolongation des délais, tant pour la soumission des communications que pour l'inscription.

Pendant trois journées, le congrès réunira des chercheuses et chercheurs, des spécialistes, des enseignants, des professionnels du secteur audiovisuel, des institutions et des associations intéressés par l'étude des relations entre histoire, cinéma, culture audiovisuelle et mémoire, avec une attention particulière portée aux différentes formes de représentation et d'interprétation de la guerre civile espagnole.

Le programme associera conférences, tables rondes et sessions de communications, et réunira des spécialistes issus de différentes universités, centres de recherche et institutions liées au patrimoine audiovisuel.

INFORMATIONS IMPORTANTES

Prolongation du délai de soumission des communications:
La date limite de soumission des propositions de communication est prolongée jusqu'au **20 novembre 2026.**

Prolongation du délai d'inscription:
La période d'inscription est également prolongée jusqu'au **30 novembre 2026**, avec deux tarifs distincts:

Jusqu'au 20 novembre 2026:
- Intervenants: 85 €.
- Intervenants de l'Université de Barcelone: 60 €.
- Participants avec certificat: 30 €.

Du 21 au 30 novembre 2026:
- Intervenants: 120 €.
- Intervenants de l'Université de Barcelone: 85 €.
- Participants avec certificat: 45 €.

ORGANISE:

PARTENAIRES:

Xe CONGRÈS INTERNATIONAL D'HISTOIRE ET CINÉMA

LA GUERRE CIVILE ESPAGNOLE: 90 ANS DE MÉMOIRE AUDIOVISUELLE

Barcelone, du 16 au 18 décembre 2026
Faculté de géographie et d'histoire de l'Université de Barcelone

PROGRAMME PROVISOIRE

Les différentes contributions qui composent le programme permettront d'aborder la guerre civile espagnole à partir de perspectives diverses et complémentaires: les conditions de production du savoir historique; la propagande et la construction des mythes; les regards internationaux sur la guerre civile; les rôles de genre dans les productions cinématographiques anarchistes; les musiques et les mélodies dans le cinéma de la guerre civile; les représentations du conflit sous le franquisme; la conservation et la diffusion des fonds audiovisuels ; les témoignages et les mémoires familiales; les usages pédagogiques des sources audiovisuelles; ainsi que les nouvelles formes de représentation du passé dans des domaines tels que les jeux vidéo.

Ainsi, le Xe Congrès international d'Histoire et Cinéma entend se consolider comme un espace de rencontre interdisciplinaire dans lequel le cinéma et les différentes formes de culture audiovisuelle sont abordés à la fois comme des sources pour la recherche historique et dans leur dimension de vecteurs de représentation, d'interprétation et de transmission de la mémoire.

La commémoration des quatre-vingt-dix ans du déclenchement de la guerre civile offre ainsi l'occasion de revisiter les images produites sur le conflit et, en même temps, de réfléchir aux formes par lesquelles ces images ont contribué, au fil des décennies, à construire différentes mémoires de la guerre.

Mercredi 16 décembre 2026

Nancy Berthier
Casa de Velázquez – Sorbonne Université (SU)
«¿Desde dónde investigamos? Cine, Guerra Civil y condiciones de producción del conocimiento»

Igor Barrenetxea
Universidad Internacional de La Rioja (UNIR)
«Sombras tenebrosas o la oscura visión de la Segunda República por el cine franquista»

Beatriz de las Heras
Universidad Carlos III de Madrid (UC3M)
«La imagen como mito: propaganda, memoria y representación de la Guerra Civil española»

Jeudi 17 décembre 2026

Magí Crusells
Universitat de Barcelona (UB)
«Entre la censura i el compromís: Hollywood davant la Guerra Civil espanyola»

Pau Martínez Muñoz
Asociación Española de Historiadores del Cine (AEHC)
«Rol i gènere en el cinema anarquista durant la Guerra Civil espanyola»

Mariona Bruzzo Llaveria, Rosa Cardona, Anna Fors et Ignasi Renau
Centre de Conservació i Restauració / Biblioteca i Documentació. Filmoteca de Catalunya
Table ronde: *«La Guerra Civil en el fons de la Filmoteca de Catalunya: col·leccions, catalogació, conservació i difusió»*

Manuel Aguilera et Ricard Mamblona
Centro de Enseñanza Superior Alberta Giménez (CESAG)
«Filmar la memoria: testimonio y memoria familiar en las últimas décadas. Un caso práctico: Sota dues banderes»

Vendredi 18 décembre 2026

Lidia López Gómez
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
«Escuchar el cine de la Guerra Civil española»

Luis M. González
Connecticut College (Conn)
«La Guerra Civil en el cine: la lección de historia del franquismo»

Concha Fuentes Moreno
Universitat de Barcelona (UB)
Paula Fernández
INS Alba del Vallès (Sant Fost de Campsentelles)
Antoni Martínez
INS Castelló d'Empúries (Castelló d'Empúries)
Xavier Seva
INS La Pineda (Badalona)
Table ronde: *«Educar en la memòria: reptes i oportunitats per a l'ensenyament de la història»*

Daniel Hurtado Torres
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
Adrián Magaldi Fernández
Universidad de Valladolid (UVa)
Débat: *«La Guerra Civil en los videojuegos: ¿hacia un nuevo paradigma de representación de los conflictos bélicos?»*

ORGANISE:

PARTENAIRES:

Xe CONGRÈS INTERNATIONAL D'HISTOIRE ET CINÉMA

LA GUERRE CIVILE ESPAGNOLE: 90 ANS DE MÉMOIRE AUDIOVISUELLE

Barcelone, du 16 au 18 décembre 2026
Faculté de géographie et d'histoire de l'Université de Barcelone

AUTRES ACTIVITÉS DU CONGRÈS

Au-delà des sessions scientifiques, le congrès proposera également un ensemble d'activités complémentaires permettant d'élargir les perspectives sur la guerre civile et ses mémoires à travers le cinéma, le documentaire, la bande dessinée et les témoignages personnels. Dans ce cadre, plusieurs œuvres seront présentées qui, à partir de regards et de contextes différents, contribuent à faire revivre des expériences individuelles et collectives liées au conflit, à la Retirada, à l'exil et à la mémoire de la guerre civile.

Parmi ces activités, la documentariste María Castro Hernández présentera *Aquí donde estoy* (Álex Cuéllar i Rafa G. Sánchez, 2025), un documentaire qu'elle a elle-même produit et qui revient sur la figure de Gabriel León Honrubia, survivant de la bataille de l'Èbre. L'activité comprendra également la présentation de la bande dessinée éponyme, publiée par Astiberri en 2025, en présence de son illustrateur, Tyto Alba, dans le cadre d'un dialogue entre histoire, mémoire, cinéma et roman graphique.

Nous compterons également sur la participation du cinéaste français Clément Bastie, qui présentera *Maria l'indesitjable* (2026), un documentaire qui recueille le témoignage de sa grand-mère Maria qui, en 1939, alors âgée de seulement sept ans, fuit Barcelone avec sa mère pendant la Retirada et passe cinq ans internée dans plusieurs camps de réfugiés du sud de la France, notamment à Argelès, Saint-Cyprien, Rivesaltes et Gurs. Quatre-vingts ans plus tard, son petit-fils recueille son témoignage et l'accompagne dans son retour sur les lieux de son exil, au cours d'un voyage familial réunissant quatre générations.

Dans le domaine de la mémoire internationale de la guerre civile, l'European Observatory on Memories (EUROM) et le cinéaste bosnien Almir Berkovac présenteront *Reprint. Čedo Kapor* (2014), un film documentaire consacré à la vie du célèbre brigadiste yougoslave Čedo Kapor, qui, après sa participation à la guerre d'Espagne, poursuivit son combat comme partisan depuis sa Yougoslavie natale contre l'occupation nazie-fasciste. La présentation réunira également Elma Hašimbegović, directrice du Musée d'Histoire de Bosnie-Herzégovine de Sarajevo.

Nous compterons également sur la collaboration de Marion Boulestreau, responsable de Ciné-Archives, qui présentera un montage d'images sur la guerre et l'exil réalisé à partir des fonds audiovisuels du Parti communiste français et du mouvement ouvrier. Cette activité permettra de faire découvrir aux participants une partie importante du patrimoine audiovisuel lié à la dimension internationale du conflit et aux expériences de solidarité, d'exil et d'engagement politique qui se sont développées pendant et après la guerre civile espagnole.

Le programme définitif, comprenant les horaires et les salles des conférences, tables rondes, débats et sessions de communications, sera publié dans une troisième circulaire à la fin du mois de novembre 2026.

COMMUNICATIONS

Les propositions de communication peuvent être présentées en catalan, en espagnol, en anglais, en français ou en italien. Elles devront être envoyées par courrier électronique à congresocine@ub.edu et comporter les informations suivantes : nom et prénom de l'auteur ou de l'autrice, affiliation institutionnelle, adresse électronique, titre de la communication, bref résumé de 300 à 500 mots et axe thématique auquel la proposition se rattache, conformément aux axes déjà proposés dans la première circulaire:

1. La mémoire audiovisuelle de la Deuxième République: entre utopie, conflictualité politique et sociale et déclenchement de la guerre civile.
2. Production audiovisuelle et représentations cinématographiques de la guerre à l'arrière républicain.
3. Production audiovisuelle et représentations cinématographiques de la guerre dans le camp insurgé.
4. Cinéma, censure et propagande: l'industrie cinématographique et ses protagonistes pendant la guerre civile espagnole.
5. La dimension internationale de la guerre: actualités filmées, cinéma et propagande audiovisuelle.
6. Genre et identité en temps de guerre: représentation des féminités et des masculinités dans les productions audiovisuelles consacrées à la guerre civile espagnole.
7. Le regard des vainqueurs: construction de la mémoire audiovisuelle de la guerre sous la dictature de Franco.
8. Mémoire, traumatisme et représentations de la guerre civile de la Transition démocratique à nos jours.
9. Sources audiovisuelles, méthodologie et usages historiographiques de l'image pour l'étude historique des conflits armés.
10. Éducation et mémoire: l'utilisation du cinéma et des productions audiovisuelles comme sources historiques et outils pédagogiques pour l'étude de la guerre civile.

Par ailleurs, afin de faciliter la participation de la communauté universitaire internationale, le congrès permettra également la présentation de communications à distance pour les personnes qui, notamment en raison de la distance géographique, ne peuvent pas se déplacer à Barcelone.

À l'issue du congrès, il est prévu de publier un ouvrage numérique doté d'un DOI et d'un ISBN, réunissant les conférences et les communications présentées. L'éditeur auprès duquel les actes du congrès seront publiés, ainsi que les consignes relatives à l'envoi des textes définitifs, seront annoncés ultérieurement.

ORGANISE:

PARTENAIRES:

Xe CONGRÈS INTERNATIONAL D'HISTOIRE ET CINÉMA

LA GUERRE CIVILE ESPAGNOLE: 90 ANS DE MÉMOIRE AUDIOVISUELLE

Barcelone, du 16 au 18 décembre 2026
Faculté de géographie et d'histoire de l'Université de Barcelone

Direcció del congrés / Dirección del congreso / Conference directors / Direction du congrès / Direzione del congresso:

Magí Crusells Valeta (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona), **Carles Santacana Torres** (Universitat de Barcelona)

Secretaria acadèmica / Secretaría académica / Academic Secretariat / Secrétariat académique / Segreteria accademica:

Paola Lo Cascio (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona)

Comitè científic / Comité científico / Scientific Committee / Comité scientifique / Comitato scientifico:

Alejandro Acosta López (Universidad Carlos III de Madrid), **Daniel Arasa** (Cinemanet), **Ana Asión Suñer** (Universidad de Zaragoza), **Eli Bartra** (Universidad Autónoma Metropolitana-Xochimilco), **Pau Casanellas** (Universitat Autònoma de Barcelona), **Giovanni C. Cattini** (Universitat de Barcelona), **Rafael De España** (Universitat de Barcelona), **Santiago De Pablo Contreras** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Jo Evans** (University College London), **Concha Fuentes Moreno** (Universitat de Barcelona), **Jordi Guixé** (Observatori Europeu de Memòries - EUROM), **András Lénárt** (University of Szeged), **Olga Lobo Carballo** (Université Paul Valéry – Montpellier), **Virginia López de Maturana** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Andreu Mayayo** (Universitat de Barcelona), **Mercè Morales Montoya** (Societat Catalana d'Estudis Històrics – IEC), **John Mraz** (Universidad Autónoma de Puebla), **María del Carmen Puche Ruiz** (Universidad de Sevilla), **Marta Piñol Lloret** (Universitat de Barcelona), **Maria Lluïsa Pujol** (Fundación Aula de Cine. Fundación Josep M. Queraltó), **Rafael Ángel Rodríguez López** (Universidad de Córdoba), **Rafael Rodríguez Tranche** (Universidad Complutense de Madrid), **José Manuel Rúa** (Universitat de Barcelona), **Vicente Sánchez-Biosca** (Universitat de València), **Fernando Sanz Ferreruela** (Universidad de Zaragoza), **Daniel Seguer** (Universitat de Barcelona), **Lourdes Prades Artigas** (Universitat de Barcelona), **Erika Tiburcio Moreno** (Universidad Complutense de Madrid), **Matteo Tomasoni** (Universidad de Salamanca), **Juan Vaccaro** (Universitat de Barcelona), **Gabriela Viadero Carral** (Universidad Complutense de Madrid)

Inscripció / Inscripción / Registration / Inscription / Registrazione:

Termini / Plazo / Deadline / Délai / Scadenza:
30 de novembre de 2026 / 30 de noviembre de 2026 / November 30, 2026 / 30 novembre 2026 / 30 novembre 2026

Quota / Cuota / Fees / Inscription / Tariffe:
Fins al 20 de novembre de 2026 / Hasta el 20 de noviembre de 2026 / Until November 20, 2026 / Jusqu'au 20 novembre 2026 / Fino al 20 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 85 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 60 €.
- Assistència amb certificat / Asistencia con certificado / Attendance with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 30 €.

Del 21 al 30 de novembre de 2026 / Del 21 al 30 de noviembre de 2026 / From November 21 to 30, 2026 / Du 21 au 30 novembre 2026 / Dal 21 al 30 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 120 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 85 €.
- Assistent amb certificat / Asistencia con certificado / Attendee with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 45 €.

Enllaç d'inscripció / Enlace de inscripción / Registration Link / Lien d'inscription / Link di registrazione:
https://www.ub.edu/insact/alumnes/inici.php?idioma=1&id=ed971b1b66eadcd70dab

Informació / Información / Information / Informations / Informazioni:
congresocine@ub.edu
https://www.ub.edu/congresocine/

ORGANISE:

PARTENAIRES:

X CONGRESSO INTERNAZIONALE DI STORIA E CINEMA

LA GUERRA CIVILE SPAGNOLA:
90 ANNI DI MEMORIA AUDIOVISIVA

Barcellona,
dal 16 al 18 dicembre 2026

Facoltà di Geografia e Storia
dell'Università di Barcellona

SECONDA CIRCOLARE (ITALIANO)

In occasione del 90º anniveIn occasione del 90º anniversario dello scoppio della Guerra civile spagnola, il Centro di Recerca Film-Història, il Centro di Studi Storici Internazionale (CEHI-UB) e la Sezione di Storia Contemporanea e Mondo Attuale del Dipartimento di Storia e Archeologia dell'Università di Barcellona organizzano il **X Congresso Internazionale di Storia e Cinema**, che si terrà il **16, 17 e 18 dicembre 2026** presso la Facoltà di Geografia e Storia dell'Università di Barcellona.

A seguito della buona accoglienza ricevuta dalla prima circolare, il comitato organizzatore presenta questa seconda circolare, nella quale viene fornita un'anticipazione del programma accademico del congresso e viene comunicata la proroga delle scadenze, sia per la presentazione delle comunicazioni sia per l'iscrizione.

Nel corso di tre giornate, il congresso riunirà ricercatrici e ricercatori, specialisti, docenti, professionisti del settore audiovisivo, istituzioni e associazioni interessati allo studio dei rapporti tra storia, cinema, cultura audiovisiva e memoria, con particolare attenzione alle diverse forme di rappresentazione e interpretazione della Guerra civile spagnola.

Il programma comprenderà relazioni, tavole rotonde e sessioni di comunicazioni e vedrà la partecipazione di specialisti provenienti da diverse università, centri di ricerca e istituzioni legate al patrimonio audiovisivo.

NOVITÀ IMPORTANTI

Proroga del termine per la presentazione delle comunicazioni:
Il termine per la presentazione delle proposte di comunicazione è stato prorogato al **20 novembre 2026.**

Proroga del termine per l'iscrizione:
Anche il periodo di iscrizione è stato prorogato al **30 novembre 2026**, mantenendo due tariffe differenziate:

Fino al 20 novembre 2026:
- Relatori: 85 €.
- Relatori dell'Università di Barcellona: 60 €.
- Partecipanti con attestato: 30 €.

Dal 21 al 30 novembre 2026:
- Relatori: 120 €.
- Relatori dell'Università di Barcellona: 85 €.
- Partecipanti con attestato: 45 €.

ORGANIZZATORI:

ENTITÀ COLLABORATRICI:

X CONGRESSO INTERNAZIONALE DI STORIA E CINEMA

LA GUERRA CIVILE SPAGNOLA: 90 ANNI DI MEMORIA AUDIOVISIVA

Barcellona, dal 16 al 18 dicembre 2026
Facoltà di Geografia e Storia dell'Università di Barcellona

PROGRAMMA PROVVISORIO

I diversi contributi che compongono il programma permetteranno di affrontare la Guerra civile spagnola da prospettive diverse e complementari: le condizioni di produzione della conoscenza storica; la propaganda e la costruzione dei miti; gli sguardi internazionali sulla guerra civile; i ruoli di genere nelle produzioni cinematografiche anarchiche; le musiche e le melodie nel cinema della Guerra civile; le rappresentazioni del conflitto durante il franchismo; la conservazione e la diffusione dei fondi audiovisivi; le testimonianze e le memorie familiari; gli usi educativi delle fonti audiovisive; e le nuove forme di rappresentazione del passato in ambiti quali i videogiochi.

In questo modo, il X Congresso Internazionale di Storia e Cinema intende consolidarsi come spazio di incontro interdisciplinare nel quale il cinema e le diverse forme di cultura audiovisiva vengano affrontati sia come fonti per la ricerca storica sia nella loro dimensione di veicoli di rappresentazione, interpretazione e trasmissione della memoria.

La commemorazione dei novant'anni dallo scoppio della Guerra civile offre quindi l'opportunità di riesaminare le immagini prodotte sul conflitto e, allo stesso tempo, di riflettere sui modi in cui tali immagini hanno contribuito, nel corso dei decenni, alla costruzione di diverse memorie della guerra.

Mercoledì 16 dicembre 2026

Nancy Berthier
Casa de Velázquez – Sorbonne Université (SU)
«¿Desde dónde investigamos? Cine, Guerra Civil y condiciones de producción del conocimiento»

Igor Barrenetxea
Universidad Internacional de La Rioja (UNIR)
«Sombras tenebrosas o la oscura visión de la Segunda República por el cine franquista»

Beatriz de las Heras
Universidad Carlos III de Madrid (UC3M)
«La imagen como mito: propaganda, memoria y representación de la Guerra Civil española»

Giovedì 17 dicembre 2026

Magí Crusells
Universitat de Barcelona (UB)
«Entre la censura i el compromís: Hollywood davant la Guerra Civil espanyola»

Pau Martínez Muñoz
Asociación Española de Historiadores del Cine (AEHC)
«Rol i gènere en el cinema anarquista durant la Guerra Civil espanyola»

Mariona Bruzzo Llaveria, Rosa Cardona, Anna Fors e Ignasi Renau
Centre de Conservació i Restauració / Biblioteca i Documentació. Filmoteca de Catalunya
Tavola rotonda: *«La Guerra Civil en el fons de la Filmoteca de Catalunya: col·leccions, catalogació, conservació i difusió»*

Manuel Aguilera e Ricard Mamblona
Centro de Enseñanza Superior Alberta Giménez (CESAG)
«Filmar la memoria: testimonio y memoria familiar en las últimas décadas. Un caso práctico: Sota dues banderes»

Venerdì 18 dicembre 2026

Lidia López Gómez
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
«Escuchar el cine de la Guerra Civil española»

Luis M. González
Connecticut College (Conn)
«La Guerra Civil en el cine: la lección de historia del franquismo»

Concha Fuentes Moreno
Universitat de Barcelona (UB)
Paula Fernández
INS Alba del Vallès (Sant Fost de Campsentelles)
Antoni Martínez
INS Castelló d'Empúries (Castelló d'Empúries)
Xavier Seva
INS La Pineda (Badalona)
Tavola rotonda: *«Educar en la memòria: reptes i oportunitats per a l'ensenyament de la història»*

Daniel Hurtado Torres
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
Adrián Magaldi Fernández
Universidad de Valladolid (UVa)
Dibattito: *«La Guerra Civil en los videojuegos: ¿hacia un nuevo paradigma de representación de los conflictos bélicos?»*

ORGANIZZATORI:

ENTITÀ COLLABORATRICI:

X CONGRESSO INTERNAZIONALE DI STORIA E CINEMA

LA GUERRA CIVILE SPAGNOLA: 90 ANNI DI MEMORIA AUDIOVISIVA

Barcellona, dal 16 al 18 dicembre 2026
Facoltà di Geografia e Storia dell'Università di Barcellona

ALTRE ATTIVITÀ DEL CONGRESSO

Oltre alle sessioni accademiche, il congresso proporrà anche una serie di attività complementari che permetteranno di ampliare le prospettive sulla Guerra civile e sulle sue memorie attraverso il cinema, il documentario, il fumetto e le testimonianze personali. In questo contesto, verranno presentate diverse opere che, da prospettive e contesti differenti, contribuiscono a recuperare esperienze individuali e collettive legate al conflitto, alla Retirada, all'esilio e alla memoria della Guerra civile.

Tra queste attività, la documentarista María Castro Hernández presenterà *Aquí donde estoy* (Álex Cuéllar i Rafa G. Sánchez, 2025), un documentario da lei stessa prodotto che recupera la figura di Gabriel León Honrubia, sopravvissuto alla battaglia dell'Ebro. L'attività comprenderà anche la presentazione dell'omonimo fumetto, pubblicato da Astiberri nel 2025, alla presenza del suo illustratore, Tyto Alba, in un dialogo tra storia, memoria, cinema e graphic novel.

Avremo inoltre la partecipazione del regista francese Clément Bastie, che presenterà *Maria l'indesitjable* (2026), un documentario che recupera la testimonianza di sua nonna Maria, che nel 1939, a soli sette anni, fuggì da Barcellona con la madre durante la Retirada e trascorse cinque anni internata in diversi campi profughi nel sud della Francia, tra cui Argelers, Sant Cebrià, Rivesaltes e Gurs. Ottant'anni più tardi, suo nipote raccoglie la sua testimonianza e la accompagna nel ritorno nei luoghi del suo esilio, in un viaggio familiare che riunisce quattro generazioni.

Nell'ambito della memoria internazionale della Guerra civile, l'Observatori Europeu de Memòries (EUROM) e il regista bosniaco Almir Berkovac presenteranno *Reprint. Čedo Kapor* (2014), un film documentario dedicato alla vita dell'importante brigatista jugoslavo Čedo Kapor, che, dopo la sua partecipazione alla guerra di Spagna, proseguirà la sua lotta come partigiano dalla sua Jugoslavia natale contro l'occupazione nazifascista. La presentazione vedrà inoltre la partecipazione di Elma Hašimbegović, direttrice del Museo di Storia della Bosnia ed Erzegovina di Sarajevo.

Avremo inoltre la collaborazione di Marion Boulestreau, responsabile di Ciné-Archives, che presenterà un montaggio di immagini sulla guerra e sull'esilio realizzato a partire dai fondi audiovisivi del Partito Comunista Francese e del movimento operaio. Questa attività permetterà di avvicinare i partecipanti a una parte significativa del patrimonio audiovisivo legato alla dimensione internazionale del conflitto e alle esperienze di solidarietà, esilio e impegno politico sviluppatesi durante e dopo la Guerra civile spagnola.

Il programma definitivo, con gli orari e le aule delle relazioni, delle tavole rotonde, dei dibattiti e delle sessioni di comunicazioni, sarà reso pubblico in una terza circolare alla fine di novembre 2026.

COMUNICAZIONI

Le proposte di comunicazione possono essere presentate in catalano, spagnolo, inglese, francese e italiano. Dovranno essere inviate per posta elettronica a congresocine@ub.edu e dovranno includere le seguenti informazioni: nome e cognome dell'autore o dell'autrice, affiliazione istituzionale, indirizzo e-mail, titolo della comunicazione, breve abstract di 300-500 parole e l'asse tematico al quale la proposta si riferisce, seguendo le proposte di tavola già presentate nella prima circolare:

1. La memoria audiovisiva della II Repubblica: tra utopia, conflittualità politica e sociale e scoppio della Guerra civile.
2. Produzione audiovisiva e rappresentazioni cinematografiche della guerra nella retroguardia repubblicana.
3. Produzione audiovisiva e rappresentazioni cinematografiche della guerra nel campo insorto.
4. Cinema, censura e propaganda: l'industria cinematografica e i suoi protagonisti durante la Guerra civile spagnola.
5. La dimensione internazionale della guerra: cinegiornali, cinema e propaganda audiovisiva.
6. Genere e identità in tempo di guerra: la appresentazione delle femminilità e delle mascolinità nelle produzioni audiovisive sulla Guerra civile spagnola.
7. Lo sguardo dei vincitori: la costruzione della memoria audiovisiva della guerra durante la dittatura di Franco.
8. Memoria, trauma e rappresentazioni della Guerra civile dalla Transizione democratica ai giorni nostri.
9. Fonti audiovisive, metodologia e usi storiografici dell'immagine per lo studio storico dei conflitti armati.
10. Educazione e memoria: l'uso del cinema e delle produzioni audiovisive come fonte storica e strumento pedagogico per lo studio della Guerra civile.

Inoltre, con l'obiettivo di facilitare la partecipazione della comunità accademica internazionale, il congresso permetterà anche la presentazione di comunicazioni in modalità telematica per coloro che, soprattutto per ragioni di distanza geografica, non possano recarsi a Barcellona.

Al termine del congresso, è prevista la pubblicazione di un volume digitale con DOI e ISBN, contenente le relazioni e le comunicazioni presentate. L'editore presso il quale saranno pubblicati gli atti del congresso, così come i criteri per l'invio dei testi definitivi, saranno comunicati successivamente.

ORGANIZZATORI:

ENTITÀ COLLABORATRICI:

X CONGRESSO INTERNAZIONALE DI STORIA E CINEMA

LA GUERRA CIVILE SPAGNOLA: 90 ANNI DI MEMORIA AUDIOVISIVA

Barcellona, dal 16 al 18 dicembre 2026
Facoltà di Geografia e Storia dell'Università di Barcellona

Direcció del congrés / Dirección del congreso / Conference directors / Direction du congrès / Direzione del congresso:

Magí Crusells Valeta (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona), **Carles Santacana Torres** (Universitat de Barcelona)

Secretaria acadèmica / Secretaría académica / Academic Secretariat / Secrétariat académique / Segreteria accademica:

Paola Lo Cascio (Universitat de Barcelona), **Daniel Roig Sanz** (Universitat de Barcelona), **Ricard Rosich Argelich** (Universitat de Barcelona)

Comitè científic / Comité científico / Scientific Committee / Comité scientifique / Comitato scientifico:

Alejandro Acosta López (Universidad Carlos III de Madrid), **Daniel Arasa** (Cinemanet), **Ana Asión Suñer** (Universidad de Zaragoza), **Eli Bartra** (Universidad Autónoma Metropolitana-Xochimilco), **Pau Casanellas** (Universitat Autònoma de Barcelona), **Giovanni C. Cattini** (Universitat de Barcelona), **Rafael De España** (Universitat de Barcelona), **Santiago De Pablo Contreras** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Jo Evans** (University College London), **Concha Fuentes Moreno** (Universitat de Barcelona), **Jordi Guixé** (Observatori Europeu de Memòries - EUROM), **András Lénárt** (University of Szeged), **Olga Lobo Carballo** (Université Paul Valéry – Montpellier), **Virginia López de Maturana** (Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea), **Andreu Mayayo** (Universitat de Barcelona), **Mercè Morales Montoya** (Societat Catalana d'Estudis Històrics – IEC), **John Mraz** (Universidad Autónoma de Puebla), **María del Carmen Puche Ruiz** (Universidad de Sevilla), **Marta Piñol Lloret** (Universitat de Barcelona), **Maria Lluïsa Pujol** (Fundación Aula de Cine. Fundación Josep M. Queraltó), **Rafael Ángel Rodríguez López** (Universidad de Córdoba), **Rafael Rodríguez Tranche** (Universidad Complutense de Madrid), **José Manuel Rúa** (Universitat de Barcelona), **Vicente Sánchez-Biosca** (Universitat de València), **Fernando Sanz Ferreruela** (Universidad de Zaragoza), **Daniel Seguer** (Universitat de Barcelona), **Lourdes Prades Artigas** (Universitat de Barcelona), **Erika Tiburcio Moreno** (Universidad Complutense de Madrid), **Matteo Tomasoni** (Universidad de Salamanca), **Juan Vaccaro** (Universitat de Barcelona), **Gabriela Viadero Carral** (Universidad Complutense de Madrid)

Inscripció / Inscripción / Registration / Inscription / Registrazione:

Termini / Plazo / Deadline / Délai / Scadenza:
30 de novembre de 2026 / 30 de noviembre de 2026 / November 30, 2026 / 30 novembre 2026 / 30 novembre 2026

Quota / Cuota / Fees / Inscription / Tariffe:
Fins al 20 de novembre de 2026 / Hasta el 20 de noviembre de 2026 / Until November 20, 2026 / Jusqu'au 20 novembre 2026 / Fino al 20 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 85 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 60 €.
- Assistència amb certificat / Asistencia con certificado / Attendance with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 30 €.

Del 21 al 30 de novembre de 2026 / Del 21 al 30 de noviembre de 2026 / From November 21 to 30, 2026 / Du 21 au 30 novembre 2026 / Dal 21 al 30 novembre 2026:

- Comunicants / Comunicantes / Presenters / Communicants / Relatori: 120 €.
- Comunitat UB amb comunicació / Comunidad UB con comunicación / UB community with presentation / Communauté UB avec communication / Comunità UB con comunicazione: 85 €.
- Assistent amb certificat / Asistencia con certificado / Attendee with certificate / Participant avec certificat / Partecipante con certificato: 45 €.

Enllaç d'inscripció / Enlace de inscripción / Registration Link / Lien d'inscription / Link di registrazione:
https://www.ub.edu/insact/alumnes/inici.php?idioma=1&id=ed971b1b66eadcd70dab

Informació / Información / Information / Informations / Informazioni:
congresocine@ub.edu
https://www.ub.edu/congresocine/

ORGANIZZATORI:

ENTITÀ COLLABORATRICI: